

Núm. 796

Any XVI

Barcelona 10 Decembre de 1903

LA FOSCA!

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS 10 número

Com qu' aquesta noya val
y es de gracies un primor,
l' oferim al llegidor
per las festas de Nadal,
pensant ferli un gran favor.

(R)

De dijous á dijous

ERCÉS als bons amichs, qu' ens han animat per escriurer las darreras crónicas d' aquest setmanari, tractant sobre la paternitat de las obras d' en Shakespeare. A n' ells, y als que han tingut la paciencia de llegirn's, remerciem y prometèm arribar al fons de l' assumpto en crónicas que vindrán; mentrestant la política activa 'ns demana atenció per cumplir ab lo títol y l' objecte d' aquestas crónicas y no amohinar massa 'ls que no 'n tenen fal-lera per las disquisicions literarias.

* *

L' assumpto trascendental d' aquesta setmana, n' es la crisis de 'l govern Espanyol á Madrid que no ha pogut aguantar la sotregada d' els republicans qu' ab l' oposició, (volem dirn' obstrucció) que 'n fan al Congrés ab la discussió d' els pressupostos, ha privat d' els aliments als partits monarquichs, sobre tot á n' els Villaverdes y Romero-Robledos, qu' ab tan mala sombra, han volgut portar al país p' els andurrials de 'l descrédit y la truhanería, tornant la Patria y sus forças vivas, ab joguina de borsistas y especuladors de mala llei, qu' ab sus jugadas s'enriqueixen, llevànt la pell al pobre que te de travallar per viurer y encara no pot, fentlo anar ab la pell al coll com un San Bartomeu... y encara pagant consums.

Aquest entrebanch, posat per en Salmerón en sa qualitat de «jefe de 'l partit republicá» té molt llògica esplicació, si 's considera un instant, els atropells y vexacions qu' ha sufert aquest partit per privarli son triomf á las darreras eleccions municipals... qu' aixó malgrat, han guanyat en totes las ciutats importants de 'l reyalme y á moltes poblacions d' importancia.

Soptadament ha esdevingut la crisis, confessant en Villaverde sa impotència per fer 'n surar els pressupostos, no poguent conseguir lo «bill» de indemnitat que demanava un diputat de la majoria, per ferls regir sens ser aprobats p' els diputats, mancant al precepte fonamental de la Constitució de l' Estat. ¡Error tan gros no podia passar!

Lo novell academich, en Maura n' ha guanyat lo plet, agafant las 'rriendas de 'l carro de l' Estat y lo fuet qu' ens assotará 'l rostre com esclaus d' un sistema qu' ens imposan á la forsa y ens fan pagar ben car, treyent diners d' allá 'hont ni menos en quedan... porque las butxacas de 'l contribuyent, ja van giradas al revés.

* *

Com si no n' hi hagués prou ab carregar á las provincias que travallan, lo «cupo» d' els soldats, fentne donar aquí de més per treure'n de 'l cupo que 'n toca á Madrid; com si no n' bi hagués prou ab els esbirros de contribucions y cédulas, etc., etc., ara tractan de fer un regalet de dos mil lions de

pessetas cad' any á la vila «deloso y del madroño».. y aquesta castanya, qu' ha de pagar tota la nació en pés, ha de durar la friolera de vint y cinch anys, pujant per conseqüència á la xifra de cinquanta millions de pessetas, lo qu' ens fan regalar si us plau per forsa, porque 's puga lluhir la capital de las Espanyas.

No 'ns cal pas agutzar l' ingeni, pero demostrar l' inconveniencia de proposició conseblant, que 'n sostindrà lo govern novell, ab tanta fermesa com lo quin s' acaba ara d' enderrocar; mes així y tot apuntarem algunas de las rahons de mes pes qu' hi han, porque 'l Congrés de la Nació, no deixi passar monstruositat tan grossa.

* *

No te res d' estrany, que l' Ajuntament de Madrid que 'n gasta trenta mil lions de pessetas cada any, en necessiti un parell mes; encara qu' en demés un parell de dotzenes no ho trovariam estrany. Pero lo primer es mirar si l'estat de l' Erari públich permet fer regalos d' aquesta quantia y d'aixó ni ens cal parlarn', quan encara no s' han pogut liquidar els gastos de las guerras colonials; quan encara no 's poden rebaixar las contribucions; quan no 's pot impulsar l' instrucció pública per manca de quartos; quan la nostre moneda sofreix depreciació tal en son valer, que 'l país té una perdua de dos cents mil lions anuals; quan las obras públicas no 's poden desenrotillar; quan la Nació jau sots lo pes d' un Deute, quins interessos pujan mes de quatre cents mil lions de pessetas cad' any.

Lo donar feynas à la classe travalladora de Madrid, qu' es un d' els motius en que fonamentan la «demanda» tampoch es cap rahò; primer per ser d' ordre circunstancial y tot seguit perque la mateixa falta de travall que 's trova á la Cort, també hi es á Barcelona, Bilbao, Valencia y per tot arreu; no sent just que sols p' els de Madrid hi hagi preferencias, que en resultan irritants.

L' Ajuntament de Madrid, es certament un d' els mes mal administrats d' Espanya; allí tot va á l' aranya estira cabells; pagan els jornals á gent que no travalla; l' higiene es mes descuidada qu' en lloch, y de ordenansas municipals ni cal parlarne. To:hom campa per 'llá hont vol, y si gastant trenta millóns las cosas van així... deurà succehir lo mateix gastantne trenta dos.

Las milloras urbanas que 's fan á Madrid, no tenen solta y malgrat no podem posar com mostra, l' administració municipal de Barcelona.. no 'n falta algú d' Ajuntament ben administrat per citar, com per exemple 'l de San Sebastián, que no contant mes que ab sos propis ingressos, sembla la ciutat una tassa de plata.

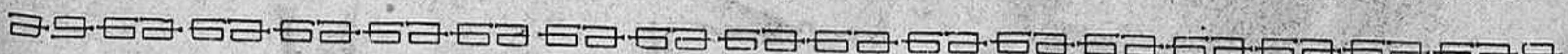
* *

No hem pogut citar l' administració municipal de Barcelona per model, ni menos alabir lo «dictamen» presentat á la sessió, que fuig en sus conclusions de assumpto que 's debat, perque no son compensacions lo que fan falta. La modificació de la llei de expropiacions y lo recàrreh de 'l dos per cent damunt de 'l tipo d' amillarament de las fincas urbanas, per empender la reforma de l' antiga Barcelona, no te-

nen res que veure ab la subvenció que 'n demana Madrid, que quan menos s'ha de concedir igualment á las ciutats que n' están prou necessitades y tot l' altre son trons, y els viatges temps perdut.

**

També la oposició republicana té sotmoguts 'ls elements madurs de 'l nostre Ajuntament ab motiu de la discussió d' els pressupostos de la ciutat. Mes que sia sensible, encara no hi ha prou motius per dimitir pero ni ha prou per fer ensenyar las bragas d' alguns regidors curts de gambals, qu' han enseñyat las filagarsas al tractarse de la subvenció á establiments de ensenyansa, que s' en volen endur els clericals.

LA VUYTADA

Cada vegada qu' aquí lo Gobern está de crisis sembla que s' enfonzi 'l mon; tot son follías, deliris, envejas, vils ambicions y intrigas entre 'ls *pastilis* que viuhen sense fer res baix la capa de politichs; com si la Espanya sigués un país dels mes magnífichs ahont lo travall sols es patrimoni dels més tímits cándits ó mansos, es dir, dels tontos que s' moren tísichs guanyant un miser jornal que 'ls obliga á fer molts mitins y á fer més badalls que rots y á dejunar, no per vici.

Cada cop que sento á dir que 'l Gobern está de crissis, me bullent totas las sangs; perquò jo, sent tan pacífich, estich de crissis tot l' any; y, á mi ray, que no m' hi viuguin ab si han pujat tals ó qualis ó han baixat—no sé qué dilshi;—puig mentres baixi y no dringui lo portamonedas meu. no hi ha po de que la *brilli*, per més de que la situació cent mil vegadas cambihi de Gobern y governats, de farsants ó de politichs.

¡De cabalas! si se 'n fan entre 'ls que mentres s' atipin de l' olla del pressupost, tot l' any sempre estan de *filis!*

Y en los ministeris tots, Goberns de provicia, mirin, com en las diputacions igual qu' en los municipis, ¡quin rastrejarse tots ells!

jquín modo de fé estropicis en la dignitat social convertintla en cementíri de debers, reputacions, y conciencias sense límits!

Los que han baixat del poder sentirán - qu' eran uns *quilis*; que havia d' haver caygut tal Gobern sense judici al tancament de las Corts; que 'ls que han pujat son raquítichs; que no aniran pas en loch; que morirán també tísichs, que 'l menjar del pressupost no perilla que 'ls enfiti...

Y entre 'ls cessants que han perdut la breva y 'ls que, l' empleo han recuperat fins que un altra crissis vingui, s' estableix un odi á mort que no hi ha res que 'ls domini.

¿Qué 'n podém, donchs, esperar d' aquet pais tan fatídich ahont la fam va de brasset ab la vanitat y 'ls vicens, sens' ganas de travallar 'ls del *rovell del ou?*... Diguin.

En fi ¿qué 's pot esperar d' una nació de politichs que per nefas ó per fàs sovintment està de *crissis?*

Estich tant tip, fart y cuyt d' aqueixos Goberns tant... *critichs*, que 'l puja aqueix Gobern nou m' ha deixat tant.. soporífich, que faig punt aquí mateix. Per lo tant, passihobé tinguin.

PEPET DEL CARRIL.

La minoría republicana, va fent una ferma campanya, per no deixarho passar y las sessions duran fins á la matinada, que surten to's rendits y esdernagats. L' Odón de Buen y en Salas Antón, donan tals batudas, que 's quedan els «monárquichs» malparats y sens saber què han de fer, mes qu' alguns exabruptos, que 'ls surten de 'l cap, acabin de coronarlos de ridículs y mancats de «aprensió» per anar á sos fins.

Els «catalanistas» que fan lo joch, volen fer pagar els plats trencats als empleyats mes granats de la Casa... ¿Ho conseguirán?

Nosaltres fem posta, que no 'n treurán res més, que tirarse un altra planxa.

CALIXTE PI Y XARAU.

Proposició

Sento dir per tot arreu que en el próxim dia deu de Dezembre, mes corrent, lo rey-nen 'nirá á Lisboa ab molt luxo, molta (proa) y gran accompanyament.

Y com se que 'ls espanyols (que per cert, lectors, son molts) de la lusa capital, volen rendirli homenatje y regalarli un missatje fet ab molta gracia y sal: Jo ab lo respecte degut, sens pintármelas d' astut y ab la mes santa intenció, recomano als meus companys, als coneguts y als estranys, la següent proposició:

Quan aneu á veure el rey, prestaréu un gran servey á tots los nostres patricis, si ab respecte, com se déu, y claretat, li dihéu tots los nostres sacrificis.

Contéuli mirant ben prim lo qu' hem sufert y sufrim lluny de la patria adorada; contéuli lo nostre anhel que es veure lluhi un pur cel sobre nostra terra aymada.

Contéuli, contéuli tot, puig l' emigrant deu y pot contar coses qu' ells ignoran; contéuli la nostra sort, los que viuhen, los qu' han mort, los que riuhen y 'ls que ploran.

Y al fi ressumiu aixi: tots aquets que veu aquí y altres que vindre podrían... son pobres expatriats que han fugit de las ciutats perque de fam s' hi morian...

EMILI REIMBAU PLANAS

Dintre pochs moments, Barcelona 's quedarà á las foscas sense ser de nit. El portentós fenòmeno 's deurà á las espesas nuvoladas de décimas, carnets y felicitacions que vomitarán per dalt y per baix las màquinas y prempsas de 'n Ramonet Estany, carrer de Sant Ramón, núm. 6, y que cubrirán totalment 's àmbits de la Ciutat.

Ho prevenim al públich porque no s' alarmi.

Última hora

Desde la faula

—Veniu companys cap aquí
ja que la vida es molt bona;
ara es l' hora de menjar...
per lo bé de Barcelona.

Català

¡Reconsagrada!

Mientras bufa —mestralada
que 's barreija —al fort *llevant*
greu y espesa —nuvolada
castell ronech —va emboyrant.

De sa hermita —trista esquella
boy senyala —á tempestat
y en sa església —hi ha una vella
que al cel prega —un *do gruat*.

Lo castell —fa soroll d' armas
sortir volen —llurs guerrers
á son Comte —han dat alarmas
y en venjarse —es dels primers!

Cau al fons —de la cisterna
(pla que aixís —no ha fet maldats)
¡llamp terrible! —que enlluhera
al *Senyor* —y als seus soldats

Mes .. fa 'l tró —*Verge divina!*
quin terratremol —mes gros
pósan tots —pell de gallína
que es dels trons —lo més pahorós!

Prompte s' ou —la torrentada
que devalla —rochs avall
creixer fent —mes la riuada
de la pluja —'l devassall

Ample capa —l' embolcalla
á un guerrer —fort y atrevit
que escalar —vol la muralla

del castell —á mitja nit,
es l' aymant —de la pubilla
del castell —y es trovador
d' amor noble! —mes, perilla
¡la pubilla —te un traydor!

Llamp que esglaya —romp la fosca
y 's pot veure —á un finestral
bo y menjada —escala tosca
y al guerrer —ja casi á dalt...
la bonica —comteseta
boja abrassa —á son raptor
¡sa fugida —fa ben feta
la tempesta —ab sa fragor

¡Llamps y trons —y tramontana
y un diluvi —dels mes grans!
te sitiats —y ab mala gana
del castell —als habitants.

¡De cop xiscla —una cambrera
crida 'l Comte —¿Que ha passat?
—*Oh senyor!* —*Grossa quimera!*
vostre filla.. --*ns ha volat!*
—*Llamps del cel!* —mentres bada
de la llar —del foch entorn, (vam)
la tempesta —respectavam
¡mes ells no! —*malehit jorn!*...
oh seguimlos! —*fins trobarlos!*
y *jay dels dos* —si 'ls atrapém,

¡morts ó vius —haig de... (casarlos!)
salvém l' honra —si podém)

Sur lo sol —y encara buscan
escuders —y 'l comte irat
mils de ideas —mitg l' ofuscan,
quan de prompte —*'ls han trobat!*

Sur sa filla —(molt vermella)
de una cova —(y son aymant,
al qui arrenca —mitja orella
lo irat Comte —hoy cridant,) —
—*Si be jo 't —daré ma filla*
t' haig de fer —uns morros nous! ..
—*Bé digéuu —¿será pubilla?*
—*Si 'd' esquellas —y hasta 'ls bons!*

Plens de fanch —y esgarrinxadas
tots retornan —al castell,
ahont fan bodas —molt preuhadas.
¡y aquí 's cansa —mon cervell!

Si us espantan —las tempestas
y d' olivas —s' atipéu
de... bestiesas —com aquestas
tot sovint —ne somniaréu!

QUIMET de las COPLAS

Diálech

—*¿Hola qué tal Don Francisco?*
—Malament mossen Joan.
—*Y vosté?*
—*Jo á Deu gracias*
per ara alegre y trempat.
—*Y donchs qu' ha perdut la gana?*
—*No senyor, per ara y tant*
no m' en falta.
—*Donchs tal volta...*
es que vosté está malalt?
—*No estich malalt ni molt menos,*
lo qu' estich mal humorat.
—*Qué n' hi passa una de fresca?*
—*Y grossa mossen Jean.*
Figuris que la caseta
que 'm donava per passá,
ara ab aquests impostos
tan sumament carregats,

m' ha rebaixat tant la renda
que casi no puch menjar
ab tot y fé economías.
—*Y per aixú está amohinat?*
vosté ray que te mil medis;
es distint d' un capellá
que no podém fer negocis
—*Vol un negoci mes clar*
que 'l ofici de canonge,
ab cinquanta naps mensuals
sense dona ni canalla?
No digui mossen Joan
que el que be pensa y calcula
aixó fa desesperar.
—*Si jo fos govern, li juro...*
—*Que faría....*
—*Li soch franch*
retiraria las pagas

que cobran los capellans.
Llavors hi pendría cartas
la Santa Sede y qui sap,
li mouría molt xibarri
perqué falta al Concordat

Y á mí que se m' en daria
vé li fan veure ben clar
industrials y propietaris?
y vegi quin cas ne fá,
Paga y res més.

—Se suposa,
un ó altre te de pagá.

—Vosté ray, com á Canonje
los comptes li surten clars
y 'ls negocis de l' industria
mols cops surten esguerrats.

PEPET DE VILAFRANCA

¿Cóm se coneixen els messos?

Quan vegéu tots els balcons,
finestras y finestretas
tots replens de sabatetas,
sabatas y sabatons
y l' endemá pel carrer
sentiu timbals y trompetas,
nens ab sabres y escopetas:
penséu que som al *Janer*.

Els aparadors plens tots
de caretas y carotas,
cocorutxas plenes totas
de bombons ó farinots,
algún trage de guerrer,
cridá y xillá las xicotitas,
homes vestits de marmotas;
sabréu que som al *Febrer*.

De tots los mesos de l' any
aquej varía y pert l' esma
se troba dins la quaresma
quant més se cassa al parany.
Dragan mes barcos els mars
es quan menos carn se menja,
se veu mes *dol* al diumenge
y rosaris ¿quant? al *Mars*.

Aquet es lo mes dels cants
tot es vida, goig y flaire
la primavera s' enlayra
de flors du plena las mans;
cada gota val per mil
si no plou lo pagés plora
y si plou verdeja al hora
tot lo camp pel més d' *Abrial*.

Al mes de Maig tot son flors
las del camp son molt fragantas,
las del poeta amargantas,
las dels pobres sense olors.
D' estiu lo rich se vesteix
l' arbre tapa sas despullas
ab verdas y frescas fullas;
¡y l' pobre al *Maig* quánt pateix!

D' homes s' omplen 'ls camins,
com aucel's van á bandadas,
de gent s' omplen las masadas
reviuhen els nens y nins
Ls collas venen de lluny
ab las fals al coll y dallas,
refilan de nit las grallas;
som al *Juny* la fals al puny.

Quin goig fan tants espigalls,
l' era de garbas replena,
molt de blat de bona mena,
y com corren los caballs,
Es dia clá, fa bon sol,
del mas donas y canalla
van arreplegant la palla;
som al mes de *Juriol*.

Es mes de festas majors,
las noyas van ben mudadas
cofoyas y biroladas
esperant als aymadors.
Tots vestits ab trage nou
á la plassa fan balladas,
son las nenas festejadas,
al *Agost* tot va en renou.

Quin rajolinet mes fi,
mira, mira com negreja,
lo jayo com xerriqueja:
au bailet tornal á omplí!
Dona vida sense afanys,
el cos sempre está calent,
diguém al Septembre sent:
la nostra misió es fer anys.

Las verdors natura pert
s' esgrogueheixen las fullas,
l' arbre ensenya sas despullas
lo camp va quedant desert.
Han fugit els oronells,
ja no refila l' aucella
que 'ns feya la vida vella:
L'Octubre es temor dels vells.

Es mes de tristos recorts:
es quan se fa mes historia,
es quan se pensa en la gloria,
es quan se recorda als morts.
Es lo mes, més trist del any,
es un mes que sempre 's plora;
som al *Novembre* y es hora
d' entregarse al desengany.

Tot está tapat de neu:
jardins, prats y serraladas,
mes hi ha festas senyalades;
som al naixement de Deu.
La jamona ab lo cor-pres
no mes mira al calendari.
¡Es l' últim full, quin desvari...
quin pesar: tinch un any mes!

RAMONET del CAFÉ

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

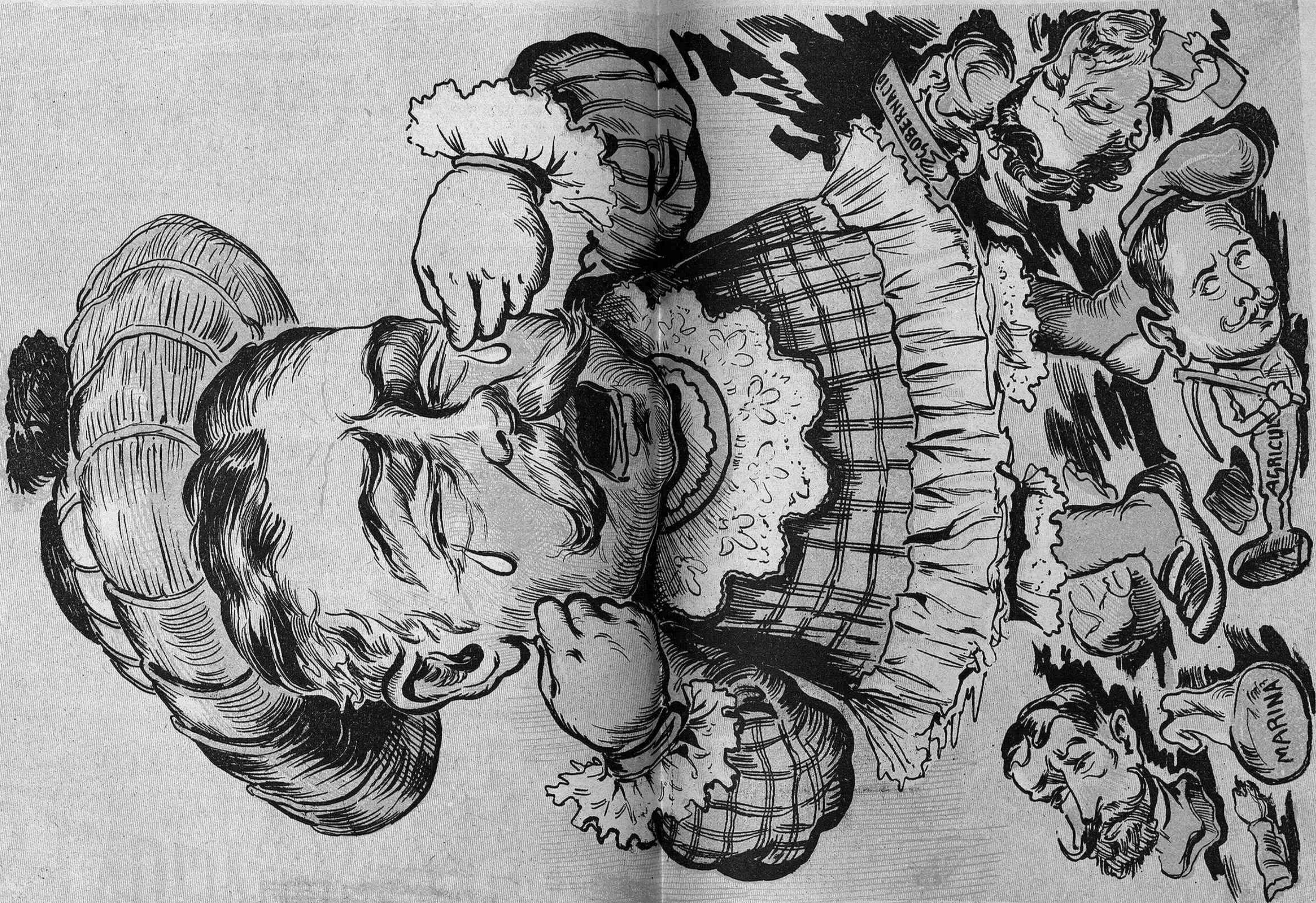

FELICITACIONES

II SENSE PESSEBRE II.

LA TOMASA

per J. LLOPART.

El desdiuat Raimundito
s'ha quedat sense pessebre,
en Manu l'ha entrebancat
y liadeu siau, figuretas!

TEATROS

LICEO

Del bon èxit que ha obtingut l' òpera *Acté* així com també de sas qualitats artísticas, ne parlarém degudament la setmana entrant.

PRINCIPAL

Diumenge va comensar sos travalls en aquest antic colisseu, la companyía cómica que 'n portan els Sres. Miralles y Enrich Gil, ab la comèdia de 'n Miquel Echegaray *Meterse á redentor* y la pesa *Nicolás*.

Nombrosa concurrencia va respondre á tan simpatichs comedians, que 'n van desempenyar l' obra ab conciencia y vis cómica, com ho fan sempre aquets actors y sos companys, que van sentir picar de mans als espectadors de l' antiquada comèdia representada.

Els anomenats, la Sra. Badillo y l' graciós Sala-Jullien ab tota sa companyía'n donarán bonas vespradas, tant bon punt desentrotllin son repertori modern.

Felicitem al públich y á n' ells, per son retorn.

ROMEA

No pot considerarse la darrera producció de'n Rusinyol *El Mistich* com son millor èxit, puig si 'ls dos primers actes ho foren, mes per las ideas, bastantas de *relumbrón*, que contenen, que per l' intensitat dramàtica, 'ls dos darrers, en cambi, foren molt inferiors á n' aquells, sufrint gran decepció lo públich que ja no va aplaudir ab aquell enfussiasme del principi, ni molt menys.

En *El Mistich*, notarem lo d' altres vegadas: que son autor es un artista, pro desprovist de las qualitats que requereix tot bon dramaturch, per lo qual mes d' una volta sos personatges, en lloch de *viure*, semblan ninots de cartó. Afortunadament aqueix defecte no es tan de notar en *El Mistich*.

Lo protagonista, Mossén Ramón, es un tipo molt ben disenyat, un capellá tal com te d' esser, sens cap mena d' ambició, lo que expressa ab aquella hermosa frase: *Crist, va morir y no fou mes que Crist*. Tal volta á algú li semblarà, acostumat á veure tants sacerdots de *double*, que s' ajocan ans els poderosos y 's alsan contra 'l pobre que no compleix els preceptes de l' Iglesia, li semblarà repetím, que no 's propi d', un capellá redressarse, com ho fa mossén Ramón en aquella escena del segon acte, mes propia pera llegida que representada, contra 'l egoisme y prejudicis de la societat; pro pensi' qui aixó li semblí, que Crist, també imprecava als richs y als hipòcritas d' aquell temps y que per desgracia viuhen encara.

¡Y que be la fuetaja 'n Rusinyol aquella societat! Ab sa ploma terrible y acerada va posant en relleu tants y tants tipos odiosos que casi tots militan en lo qu' ells apellan asquerosament cristianisme. Desde 'l diputat provincial, majistralment descrít, fins al secretari del Bisbe, prototipo dels Sacerdots de qu' avans parlav am, passant per aquellas senyoras que, malgrat donarse hipòcritament lo titol de protectoras, se negan á donar auxili á la Marta perque ha pecat y á n'en Miquel perque ha sigut presidari, obrant ben al revés de Jesús que, sempre estava entre publicans y prostitutes, tots, tots son tipos odiosos, arrancats de la realitat vivent.

Pro no hi cerquém rés mes en *Lo Mistich*. Art dramatich, casi gens. Per'xó es que quan ja ho ha dit tot

l' autor, es á dir, á partir del tercer acte, l' obra decau llastimosament, lo qual s' accentúa 'n lo quart, que resulta una calamitat escénica, boy siguent lo en que l' autor volgué mirars'hi més. Si, Sr. Rusiñol, aquella agonía tan pesada de Mossén Ramón no es mes que per allargar l' acte que 'n sí es tan poca cosa. Ademés no es natural, que quan un home s' está morint, se l' atengui tant poch y se li enrahonei tant; ni que vinga un Secretari del Bisbe ab aquella actitud tant impropia devant de un moribont.

Aixís com també es antinatural y demostra poch sentit psicològich lo que diu en el segon acte en Miquel á la Sra. Francisca, puig per molt qu' ella digui ell sempre l' ha de respectar per dugas coses: com á víctima de las preocupacions socials y com á mare del seu protector.

La interpretació, molt bé, distingintse la senyora Delhom, y 'ls Srs. Borrás, Soler y Daroqui, que desempenyá son paper ab molta naturalitat y acert.

NOVETATS

Dimars passat se despedí lo genial Frégoli, habent tributat nostre públich una calurosa ovació.

CATALUNYA (ELDORADO)

Artistas líricos ó géneros de uso es lo títol de la obra darrerament estrenada y que sens dupte ha sigut la del èxit en la present temporada, ja que cumpreix á la perfecció lo proposat per sos autors y principalmente per lo de la lletra.

Los tres primers quadros d' aquesta revista, son tractats ab verdadera maestría, y que no 's desdenyarian de firmarlos los mes reputats autors del género chico pero després s' abusa bastant de repeticions y se fa molt pesada. Si la estisora hi travallés, no duptém que *Artistas líricos*, imposaría en los cartells per llarch temps.

Lo Sr. Cotó, ab la música que hi ha compost, no ha fet mes que sortir del pas, estant en son comés molt inferior al de la lletra. Té no obstant en sa disculpa lo travall fatigós que li reporta lo dirigir y concertar las obras que diariament s' executan no quedantli ratos del tot lliures per compondre números musicals.

La obreta *Artistas líricos*, ha sigut presentada ab molta propietat, de manera que al tercer quadro s' exhibeix una preciosa decoració del Sr. Urgellés que ab lo complement de la mateixa, no duptém en afirmar que es de lo mes notable que ha fet aquest escenógrafo.

La companyía representa la obra ab verdader amore, correspondent sa galantería al company d' art (ja que lo Sr. Caba, es actor de la companyía...)

TIVOLI (Circo Equestre)

Leo Biteval, es un clown malabarista d'els mes notables qu' hem vist rodar pe 'l mon. Després de fer travalls ab sens igual destresa, tirant enlayre y tomant de totas maneras plats, ous y tot lo que 'n té á ma, propi d' un menjador que surt á l' escena, comensa á ser desgraciat y tot se li trencá á las mans fins taules y cadiras... de plats trencats per terra no 'n vulguin mes; lo número fa partir de riurer, qu' es lo que demana 'l públich.

Las funcions d' aquest Circo com sempre son distractives y agradan á tothom.

UN COMICH RETIRAT

LA TOMASA

Profecías

Lo meu poder fou d' estiu,
segons va dir molta gent...
Es cert, al caure las fullas
ja no soch mes President.

En Boladeres, qui, segons malas llengües, va anar á Madrid pera trevallarse la continuació de la vara, segons los partes telegràfichs sols va parlar de llet ab la Reyna y 'l Rey.

—V aral ¿Qué per ventura vol posar vaquería 'l senyor Boladeres?

—No senyors, se tracta de la llet esterilizada que 'l trempat Marial va ordenar que 's dongués á las criatures pobres, á son pas per 'l Alcaldía.

Y donchs, ¿qué 's creyan?

Hi ha un bon número de bombers que no han cobrat encare 'ls jornals que devengaren l' estiu passat netejant varis carreys y clavegueras d' aquesta capital.

En cambi hi ha contractistas, carregats de diners, que pot dirse que gayrebé cobran avants d' executar la feyna encaixada.

A la forsa aquets contractistas han d' usar *arguments* de molt brillo per lograr semblants resultats.

En cambi 'ls pobres bombers... Ja es ben cert alló de que *el último mono, se ahoga*.

¡Ojo ab la pell! Sembla que moltes de las gabias del Parque ahont hi ha tancadas las feras, no reuneixen les degudas condicions de seguretat.

De modo que qualsevol dia pot haver-hi devant de las esmentades gabias un número no anunciat en lo programa.

—i las feras fossin sogras y 'ls concejals gendres, ja 'ls asseguro jo que las gabias foren tan reforsades que no hi hauria por de cap desgracia.

Sembla que 'l dispensari municipal de Gracia es una petita Xauxa conreuhada per uns quants galenos, que, á imitació del mestre Obiols, se 'ls en sum de la virola.

Es un dirho á vostés; pero á la quuenta fan lo burro.

—¿Qué diuhen que no son ells tots sols á ferlo, perque hi ha molts companys de carrera que 'ls accompanyan? ¡Oh, prou, prou, pero aquets hi jugan en lo dispensari, y qui juga... malaient pot prestar los serveys del dispensari.

—Convé, donchs, que 'l Arcalde los hi clavi un bon cop de tralla.

Com cada any hi hagué 'l dijous últim una ruda batalla al Ajuntament al tractarse del dictámen relatiu á las subvencions otorgadas á establiments dedicats á la ensenyansa.

Los carcundas, com es de suposar, voldrían donar lo total de las subvencions á las comunitats religiosas; pero 'ls republicans, que no estan per aquelles martingalas, abogan pera afavorir á las moltes Societats obreras que 's dedican á la ensenyansa de veritat.

Los uns voldrían que las subvencions se gastessin en profesions y ciris, y 'ls altres prefereixen que serveixin pera donar llum á l' intel·ligencia y no á quatre altars.

Nosaltres estarém sempre al costat dels últims.

Ja tenim ministeri nou, ab en Maura de cap de colla.

No esperém que 'l senyor Maura 'ns fassi felisos; pero en honor d' ell ha de dirse que en la terra de cegos monárquichs ell no mes es borni, y en terra de cegos lo borni es rey.

¡Deu n' hi dól!

Ha vingut de Madrid per sas particulars taleyas, lo distingit advocat catalá y reputat autor dramàtic, D. Manel Rovira y Serra, nostre benvolgut amich.

Sabém que s' en entorna aviat, perqué te vistes senyalades al Tribunal Suprèm; però tenim confiansas de que aquesta vinguda de 'l nostre amich, ens farà coneixer alguna de sas obres castellanias per aquests teatros de sarsuela, guardantse las catalanas per quan hi hagi de nou Teatro Catalá, que per ara dorm.

Ho dessitjém, perque aquí se l' estima á n' en Rovira y Serra.

Teniam á n' en Santiago Rusiñol per un artista apreciable pero com que no l' havíam vist mai en cap capella no 'ns pensavam que fos Sant.

Y ho es, si hem de creure un Butlletí Oficial de la Província i' alguns días enrera, que en l' extracte d' acorts de l' Ajuntament de Sitges, fa figurar 'l carrer de San Santiago Rusiñol.

Nos alegrém molt del avens, y ara ja compreném perque en Rusiñol ha escrit un obra que 's titula *El Mistich*. Soa las obras que corresponen á un Sant.

Creyém que l' estampa d' aquest sant varó, ab sas grans barbassas, la cabellera y la pipota seria d' un gran efecte.

Podria dibuixarla en Gual, que ja fa cara de capellá.

Nosaltres, si 'ns fos possible, mudaríam la denominació de Laboratori microbiològich per la de «Ca 'n Xeixanta ó la Torre d' en Ferrán dels gossos».

Aquet Sr. Ferrán, que cobra una bonica suma per los seus travalls en dit Laboratori, te la desprechació de fer la competencia al Ajuntament que 'l sosté, circulant per tot Espanya uns prospectes en que ofereix vacuna anti-ràbica.

Lo suero que s produheix en l' esmentat Laboratori, á costas també del Municipi, no 's dedica tot á serveys del Ajuntament, sino que, segons sembla, no falta qui 'n treu bons quartos.

De modo que pe 'ls qu' intervenen en lo Laboratori, aquest resulta una fonda ahont se menja á dos carrillos.

Convenient fora que 'l Ajuntament tregués á n' als goluts lo plat de devant y 'ls accompanyès fins á la porta.

Podém dir que Barcelona es el *mejor de los pueblos*.

Y la prova 's te passant per molls carrers, ahont las clavegueras despedeixen abundants essencias y no de rosas.

Aquestas emanacions las produheixen las matèries fecals que van á parar á las clavegueras, sense que qui podria evitarlo s' en ocepi gayre.

Després nos queixarém del gran número de víctimas que fa 'l tifus.

Mentre los nostres concejals s' entretengen en discussions estérils, per caramadas de partit, no podrà ferse quelcóm en benefici de la salubritat.

¡Quin' hora serà aquella en que comprenguin que 'ls barcelonins no 'ls volém rojos, ni morats, ni blanxs, ni negres en lo Saló de Cent. sinó tots d' un color!

Estavam gayrebé satisfets, de que desde Madrid nos envies sin civils y més civils pe 'l nostre gasto, puig créyam que d' aquet modo 'ls municipals no haurían de prestar serveys que perteneixen á altres cossos.

Pero sembla que no falta qui 's proposa que 'ls guardias municipals estigan subordinats á la Guardia Civil.

Un capitá de la benemerita va donar un ordre á un municipal; aquet va tenir á bé no obeirlo creyent que ja tenia altre superior de qui rebre ordres, y vé 'l capitá y 'l denuncia y vé l' Arcalde y imposa al municipal una suspensió d' empleo y sou.

Allavors lo suspés diu que no fou ell qui va desobeyir al capitá; y 'l capitá que á la quinta no estava molt segur dc sa denuncia, indica com á culpable á un altre municipal. L' Arcalde imposa á n' aquet suspensió d' empleo y sou.

Diu 'l segon municipal que ell no ha sigut, y ja tenen al capitá denunciant á un tercer municipal y al Arcalde suspenentlo també d' empleo y sou.

Tot això resulta altament bufo; però bufo y tot, convenient seria que l' Ajuntament prengués cartas en l' assumptu pera evitar que la guardia municipal tinga altres quefes que 'ls que li corresponen y que l' Arcalde obeixis com un bé las indicacions de qui obra tan á la lleugera.

LO BORT

Vaix neixe no sé quin dia,
ab tan profonda desgracia
que la malestruga dona
que 'm dongué 'l ser, no se hont para!
Des que 'l us de la rahó
en mon cap hi prengué hostatje,
que tinch fidadas al cor
las penas que 'l cor 'm matan.

Los uns me diuhem Lo bort!
¡Lo bort! me diuhem los altres
y per tot h'nt me coneixen,
de mi tothom se n' aparta.
Quina tristesa es per mi ..
¡Quina tristesa tan aspre!

..
¡Com si jo 'n tingüés la culpa
de las dissorts de ma mare!

RAMPELLS

Lo ver amor

¡Qué n' era jo de felís
aymant á na Leonor!
Avuy tan sols de pensar' hi
encar s' extremeix mon cor.
Quan estava en brassos d' ella,
petonejantnos abdós,
exclamava ab alegría:
— ¡Aqueix es lo ver amor!

**

Passa un any, y á ma estimada
vaig trovarla certa nit
abrassada ab un altr' home,
igualment qu' avans ab mi.
Al cel alsí 'ls ulls plorosos
Y hí vaig veure á Jesucrist
Que 'm digué, son cor signantme:
— L' amor ver sols nia aquí.

ANTONI CANTALLOPS.

CORRESPONDENCIA

Emili Reimbau; Moltas gracias.—Ramonet del Café Publicaré a'guna cosa de lo que 'ns envia.—Pepet de Vilafranca; Id.—Isidro Vendrell; No m' agrada prou; en vihi alguna altra cosa.—Noy de las prunas; No pot aproveitarse.—Antoli F. Ribot; Anirá —Joseph Soler; No fa 'l pes —Sóroma; Anirá.—Marcelino Santigosa; Id —Rampells Aquesta setmana tinch lo sentiment d' haverli de dona; carpetasso —Totul; Deu l' ampari!—Requiebros; Atrevit! —Fullaraca; Lo seu nom s' adiu perfectament ab los versos que m' envia.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

TALONARIS

pera apuntacions del

SORTEIG DE NADAL

Magnificament litografiats á dugas tintas

Los de 100 fullas á 80 céntims

" " 50 " " 50 "

Vendas al por mayor y menor

LITOGRAFÍA BARCELONESA

6, Carrer de Sant Ramón; 6, BARCELONA

LA TOMASA

Sí tingüés abrich de pells,
creguim que presumiría

y hasta aniría á passeig
y fins... me l' empenyaria.